

REFERENDUM USPEL

Delavci Avtotehninih temeljnih organizacij so se odločili, da tiskarni Jadran nepovratno odstopijo 40 milijonov. Odločitev je usklajena z interesi tiskarne Jadran, DO Avtotehne in s širšim družbenim interesom.

Utemeljitev poslovne odločitve

Dokončno je znana izguba tiskarne Jadran, ki po zaključnem računu za leto 1984 znaša 47,2 milijona, ki bo pokrita na naslednji način:

— tozd Tiskarna — lastna sredstva rezerv	2,9 milijona
— tozd Trgovina in servis ter tozd Založba Lipa	4,3 milijona
— tozdi Avtotehne	40,0 milijonov.

Izgubo predstavlja:

— izguba iz tekočega poslovanja (tudi »čiščenje« izgube iz preteklih let	19,7 milijona
— nekrute terjatve od kupcev	12,5 milijona
— vkalkulirano investicijsko vzdrževanje	15,0 milijonov
SKUPAJ	47,2 milijona

Avtotehna bo to svojo obveznost izpolnila potem, ko bo zagotovljen znesek 30 milijonov, ki jih bodo k sanaciji tiskarne preko sklada skupnih rezerv prispevale organizacije iz območja občine Koper.

Potek sanacije

- AT bo v okviru dolžnosti in pravic dogovorjenih v SS vodila tako poslovno politiko v času sanacije, da bo Tiskarna uspešno poslovala v letu 1985.
- sektor EP v TOZD NOVA bo prevzel komercialno funkcijo za TOZD Tiskarna v cilju prodaje storitev po principu inženiringa, AT bo vključila v prodajo tudi vsa predstavništva v Yu
- Tiskarna bo obstoječo komercialno aktivnost nadaljevala in povečala
- Zunanja trgovina AT (TOZD Zastopstvo) bo prevzela aktivnost in pripravila izvozno tržišče za Tiskarno najmanj v višini, da bo lahko odplačala devizni dolg za uvoženi stroj 40.000 \$, repro mat. 160.000 \$

- v aktivnost sanacije se bodo po potrebi vključile tudi druge službe v AT
- AT in Tiskarna bosta pripravili dolgoročne usmeritve Tiskarne
- AT in Tiskarna bosta pripravili predlog tehnološko-tehnične in kadrovske sanacije Tiskarne v smislu dolgoročnih usmeritev
- v času sanacije je potrebno zagotoviti normalno poslovanje in nagrajevanje po rezultatih dela za delavce Tiskarne po možnosti že s 1. 2. 1985.

Interesi Avtotehne

Avtotehna bo prispevala sredstva zato, da se tiskarna dejansko sanira, ne pa da ostanejo obveznosti pokrivanja izgub v naslednjih letih.

Interes Avtotehne je, da pridobi možnost čvrstejših poslovnih povezav z organizacijo, kjer bo v naslednjih letih možno povečati plasman tiskarskih uslug.

V drugem polletju letošnjega leta bo stekel postopek za vključitev tiskarne kot temeljne organizacije v sestavo delovne organizacije Avtotehna.

Sredstva, ki jih Avtotehna neposredno prispeva za sanacijo tiskarne, bi morali tozdi sicer v pretežnem znesku združiti v sklade skupnih rezerv, namenjenih pokrivanju izgub velikim izgubarjem.

Boris Perko

Rezultati referenduma

tozd	vpisano	glasovalo	najdene glasovnice	ni glasovalo	za	proti	neveljavno
zastopst.	195	158	158	37	134	22	2
%	100	81	81	19	69	11	1
VIS	101	87	87	14	73	13	1
%	100	86	86	13	72	12	1
trgov.	113	98	98	15	82	16	0
%	100	87	87	13	73	14	0
nova	100	98	98	2	86	10	2
%	100	98	98	2	86	10	2
skupaj	509	441	441	68	375	61	5
%	100	87	87	13	74	12	1

Kakšen je bil dohodek na delavca v delovni organizaciji v letu 1984 in kakšen v posameznih tozdih? Kaj nam pokaže primerjava z lanskeletnim planom in njegovim rebalansom?

Lanskoletno poslovanje zasluži ugodno oceno. To dokazujejo osnovni kazalci iz zakona o združenem delu (glej tabelo!). V celoti smo izpolnili in presegle vse postavke rebalansiranega plana in s tem seveda tudi presegle vse zastavljene cilje za leto 1985. Že rebalans plana, ki smo ga sprejeli v septembru, pa je bil kar za 70 odstotkov večji od prvotnega plana. Za tako velik popravek pa smo se odločili, ker smo ocenili, da ga lahko z intenzivnim in kvalitetnim pristopom k poslu tudi dosežemo. Vse predvidene posle smo v celoti izpolnili in dosegli pričakovane rezultate.

Kaj je povzročilo takšen porast dohodka? Ali le višje cene in tečajne razlike, morda trenutni izjemen položaj na trgu, ali kvalitetnejše delo, nove pogodbe in novi posli?

Ne gre niti za nove pogodbe in posle, niti za kakršnekoli trenutne za nas ugodnejše objektivne okoliščine. Gre le za kvalitetnejši pristop k že predvidenim poslom, za izkoriščanje višjih oblik sodelovanja in vključevanja po možnosti vseh tozdov pri vsakem poslu. Vse že predvidene in sklenjene posle smo namreč vzeli pod drobnogled, ugotovili način, ki bi nam prinesel največ zasluga in se za tak način tudi odločili. In na osnovi tega tudi naredili popravek plana, ki je bil res videti ogromen, a se je izkazal kot realen.

Primer takega kvalitetnejšega pristopa je poslovnotehnično sodelovanje med našo proizvodnjo v Novi, Zastopstvom in principalom Canon. Poteka pa takole: Z lastnim izvozom Avtotehne, oziroma z združevanjem deviz je tozd Nova pridono

Avtotehna je na dobri poti

Mnogi, ki so v zadnjih letih zapustili Avtotehno, si želijo nazaj. Odgovor zakaj, je najti v temle pogovoru z generalnim direktorjem Borisom Perkom.

bil možnost uvoza določenih komponent Canonovih fotokopirnih strojev, jih v poslovnotehničnem sodelovanju s Canonom dodelal in prodal na dinarskem trgu. Na tržišču vlada veliko povpraševanje po teh zares kvalitetnih izdelkih, vendar so kupci težko zbrali devize za tak nakup, zato smo to namesto njih storili mi. Vse to pa je povečalo povpraševanje in zagotovilo večjo prodajo. Na podoben način smo začeli sodelovati tudi s Stornom. Z obema sodelujemo že dolga leta, višje oblike sodelovanja pa že povzročajo večje učinke.

Pri teh poslih pa je treba poudariti še nekaj. Prinašajo nam resnično primerne zasluge, ki pa so le na videz visoki. Zadrževajo namreč nenehno vlaganje v visok nivo servisiranja, v kvalitetne kadre in servisne naprave ter v izvoz, ki nam omogoča stalno oskrbo z uvoženim potrošnim materialom ter v usposabljanje naše proizvodnje za bolj zahtevno in višjo obliko poslovnotehničnega sodelovanja s končnim ciljem doseči kooperacijski odnos. Ves čas moramo vlagati v to, da postanemo v vseh oblikah pravi popolni serviserji programov, ki jih zastopamo in proizvajamo.

Kateri tozd in katere blagovne enote so se v tem naglem vzponu pridobivanja dohodka najbolj izkazali? In zakaj so se nekateri izkazali nekateri pa ne?

Vsi tozdi so izpolnili svoje plane. Uspeh je posledica dobro načrtovane in izvajane skupne poslovne politike. Vse blagovne enote se sicer res še niso povsem prebudile, a vse več delavcev se zaveda, da lahko le z ofenzivnim pristopom osvajamo trg, da bomo uspeli le, če se bomo kupcu čim bolj približali, ponudili čim boljše pogoje, prilagodili cene kupni moči in konkurenci, pridobivali vezavo, ki bo omogočala dinarsko prodajo. Za leto 1985 smo si ponovno zastavili visoke cilje in zopet menimo, da so povsem realni, zahtevajo pa seveda še večjo aktivnost, kot v lanskem letu. A za to se ni bati, tak zagon potegne tudi zaspance, še zlasti ker ne gre le za prazne besede, ampak so učinki tudi nadvse otipljivi.

V koliki meri in v katerih primerih gre za trajne posle, ki zagotavljajo enako rast dohodka tudi v prihodnjem letu, v koliki meri pa gre za enkratne posle, ki so povzročili res velik, a le trenuten vzpon?

Ni enkratnih poslov. Mnogi posli, ki so bili v začetku enkratni, so se ob pametnih poslovnih odločitvah razvili v trajne in bodo taki tudi ostali. Na njih bomo gradili naše plane. Plani za leto 1985 temeljijo le na stalnih poslih.

Kaj pokaže primerjava s sorodnimi delovnimi organizacijami?

Približujemo se tistim dobrim organizacijam iz naše branže, ki dosegajo nadpovprečne poslovne rezultate in ocenjujemo, da bomo v letu 1986 že v tej skupini nad povprečjem.

Za tako uspešen trend morajo biti tudi globlji vzroki.

Tudi so. Avtotehna je našla svoje prave poslovne cilje, zupa v lastno pot in v lastne ljudi. Še pred kratkim smo iskali varnost v raznih ženitvah z velikimi sistemi, zdaj smo se temu odrekli. Vemo kaj hočemo, imamo izdelana izhodišča za razvoj do leta 1990. Prav izbira pravih dolgoročnih ciljev je bil prvi korak na lastni poti, tekoči cilj pa je maksimalno ustvarjanje dohodka. Globlji vzrok za našo nenadno uspešnost je v povrnjenem samozaupanju, to samozaupanje pa ima svojo materialno osnovo.

Ali je dohodek razporejen v skladu z družbenimi usmeritvami?

Akumulacija se je v primerjavi z lanskim letom izredno povečala. Držimo se vseh družbenih kriterijev v razmerjih med akumulacijo in osebnimi dohodki, kar je iz primerjalne tabele najboljše razvidno.

Kakšen je likvidnostni položaj posameznih tozdov in DSSS?

Likvidnostnih problemov ni. Povezujemo se z internimi bankami poslovnih partnerjev in sproti urejamo situacijo. Mi se veliko zadolžujemo kar pa je normalno v okviru poslov, ki jih opravljamo. S tem seveda, da skrbimo za kar najhitrejšo obračanje denarja. Stalno skrbimo, da so zaloge čim manjše, da nam ne vežejo preveč kapitala, ki je postal predrag za počasno poslovanje. Obenem skrbimo tudi, da imamo čim manj denarja na tekočem računu, kjer je to mrtev kapital. Os-

	1983	plan 1984	ocena 1984	indeks oc. 84/83	indeks oc. 84/pl. 84	plan 1985	indeks pl. 85/oc. 84
Celotni prihodek	1.398.741	3.415.898	3.919.703	280	115	6.167.540	157
Dohodek	376.826	827.588	1.013.193	269	122	1.265.400	125
Dajatve iz dohodka	160.419	294.378	438.703	273	149	370.340	84
Čisti dohodek	216.407	533.210	574.490	265	108	895.060	156
za OD	169.883	298.787	329.500	194	110	469.000	142
za SSP	20.928	32.530	33.703	161	104	54.000	160
akumulacija	25.596	201.893	211.287	825	105	372.060	176

Tabela je računana v 000 dinarjih. Kategoriji dohodka in dajatev iz dohodka za leti 84 in 85 nista med seboj primerljivi, zaradi spremenjenega zakona o celotnem prihodu, ki ga plan za leto 1985 že upošteva.

novna naloga naše finančne službe je prav to, da skrbi, da denar priteka in odteka tako, da je ves čas aktiven in se plemeniti. Idealno stanje žiro računa je nič. Na novo uzakonjene visoke obresti nas silijo h kar najhitrejšemu obračanju denarja in zaloga.

Že več let skušamo uveljaviti dohodkovne odnose in svobodno menjavo dela in nagrajevanje po delu. Koliko smo se temu približali v letu 1984?

Pravilniki in kriteriji o nagrajevanju po delu so sprejeti v vseh tozdih. Od 1. 1. 1985 že potekajo izplačila po teh pravilnikih. DSSS pa je na svo-

bodni menjavi dela. Tu še nimamo pravilnika o nagrajevanju po rezultatih dela, a ga bomo tudi v kratkem sprejeli. Osnovni elementi pa so že zna-

ni. To je program dela, ki temelji na zahtevah tozdov ter osebna ocena, ki bo izredno pomemben element.

Jurij Črnič

TABELA 2

	1983	1984	ocena 1984	plan 1985
akumulacija/dohodek	11,8 %	24,4 %	20,8 %	29,4 %
OD + SSP/čisti dohodek	88,7 %	62,1 %	63,2 %	58,4 %
akumulacija/čisti dohodek	10,6 %	37,9 %	36,8 %	41,6 %

Tabela 2 kaže delež akumulacije in OD + SSP v dohodku oz. čistem dohodku

S 3. SEJE PS TAM

Poudarek na izvozu in domačem znanju

Na tretji in obenem zadnji lanski seji skupščine Poslovne skupnosti TAM so delegati govorili predvsem o izhodiščih in usmeritvah srednjeročnega in dolgoročnega razvoja.

Na seji so ugotovili, da je delo v poslovni skupnosti dobro steklo in da se že pozna učinkovitejša usmerjanja h končnemu izdelku, gospodarskemu vozilu, saj smo v zadnjem obdobju že dosegli nekaj pozitivnih premikov. Pri tem mislimo predvsem na uvajanje novih tehnologij, na boljše delo pri urejanju ekonomskih odnosov s tujino in na proizvodnjo izdelkov, ki smo jih doslej uvažali. Kljub vsem pozitivnim ocenam pa so na lanski zadnji seji skupščine opozorili tudi na nekatere slabosti, predvsem na usihajočo storilnost.

Že v jesenskih lanskih mesecih smo v Poslovni skupnosti TAM izdelali analize, ki so bile osnova za oblikovanje dokumenta prihodnjega razvoja. Osnove razvoja naj bi temeljile predvsem na večji udeležbi domačega znanja, v razširitvi prodajnih poti in v taki naložbeni politiki, ki bi omogočila uresničevanje skupnih interesov članic poslovne skupnosti.

V razvojnih dokumentih so dani precejšnji poudarki tudi ustrezni kadrovski politiki in usposabljanju. Za prihodnje srednjeročno obdobje je načrtovana 5,5-odstotna rast proizvodnje, 6,5-odstotna rast izvoza, za tri do štiri odstotke večja sto-

rilnost in samo za odstotek večji uvoz.

Edini razpravljalec po predstavitvi razvojnega dokumenta je bil Vitja Rode, ki je spregovoril o razvojnih možnostih Tama, o rasti proizvodnje in o novih izdelkih, poseben poudarek pa je namenil možnostim izvoza. Izvoz je v zadnjih letih vse bolj otežen, zato bi morali v okviru poslovne skupnosti večkrat spregovoriti o tem pomembnem vprašanju in se skupno lotiti akcije, ki bi kar najhitreje prinesla dobre rezultate.

Na seji skupščine smo lahko slišali tudi nekaj kritičnih misli o možnostih, da bi dosegli v okviru PS TAM 40 odstotkov skupne realizacije na tujih tržiščih. Delegati so bili tudi mnenja, da je v skupnosti za ekonomske odnose s tujino treba oživiti zahtevo po uveljavitvi reprodukcijske verige TAM, skladno z deviznim zakonom, kar bo nedvomno omogočilo doseganje znatno boljših rezultatov.

Na seji so sprejeli v Poslovno skupnost TAM delovno organizacijo Avtodubrava, ki je članica SOUR-a Avtohrvatska, obenem pa so člane seznanili, da se je za včlanitev zanimala tudi delovna organizacija Prva petoletka iz Trstenika. To je nedvomno dokaz, da raste zanimanje za takšno obliko poslovanja.

B. Kanižar

Značilno za poslovanje Avtotehne v zadnjem obdobju je tudi intenzivnejša obdelava tržišča, agresivnejši in strokovnejši pristop do kupca, z eno besedo pravo nasprotje nekdanjega komisionarstva. Rezultati takega dela so več kot očitni.

S sodobnim pristopom do boljših rezultatov

A samo volja ni dovolj. Nov pristop zahteva tudi več znanja. To so spoznali tudi v Boschovem sektorju. Zato so skupaj s principalom organizirali petdnevni strokovni seminar za delavce s področja elektro in diesel opreme vozil, s katero so opremljeni predvsem avtobusi in gospodarska vozila. Seminarja se niso udeležili le delavci zaposleni v Ljubljani, ampak tudi ali bolje predvsem delavci s predstavništva, vključno z direktorji.

S šolanjem, ki je trajalo od 4. do 8. februarja so delavci poglobili znanje o posameznih proizvodih, ki so vgrajeni v vozila, uporabi katalogov in mikrofilmov, obdelavi strank, vodenju razgovorov in analizi prodaje. Predavala sta dva strokovnjaka zaposlena pri našem principalu, a ker vsi zaposleni ne obvladajo dovolj nemškega

jezika, so jim sodelavci po že ustaljeni navadi prevajali v slovenščino in srbohrvaščino. Da bi dosegla kar najboljši učinek sta si pomagala s sodobnimi pripomočki, poleg projektorjev tudi z video opremo, kar je močno olajšalo sicer naporno sprejemanje snovi. Urnik je bil prilagojen nemškemu delavniku, od pol devetih do pol petih popoldne, kar je stvar še malce otežilo, saj je naš delovni urnik drugačen.

Napori in vložena sredstva, ki sta si jih principal in predstavnik delila, se bodo prav gotovo izplačala. Takole šolanje namreč ne prinaša le več znanja in s tem večjo zanesljivost pri delu ampak je tudi delovna spodbuda za vse udeležence. Rezultate pričakujemo v kratkem. V Avtotehni so se namreč tudi ti roki močno skrajšali.

Jurij Črnič

*Vsem sodelavkam
iz srca čestitamo
za njihov praznik*

Sodelavci

Smeri razvoja avtomobilske industrije v svetu in pri nas

V gospodarsko najbolj razvitih državah, ki so tudi nosilke razvoja in proizvodnje avtomobilov, je vprašanje razvoja avtomobilske proizvodnje strateškega pomena. Od nje živi skoraj 20 % prebivalstva. Zato je ocenjevanje bodočega razvoja te industrijske panoge dobilo že politične razsežnosti. Za nekaj bodočih let prevladuje namreč optimizem, ki ni popolnoma v skladu z drugimi vejami industrije. Zato se upravičeno postavlja vprašanje, odkod te ugodne napovedi in na kakšnih strokovnih podlagah?

Odgovor na to vprašanje bomo našli najbrž v dogodkih zadnjih petih let. V letu 1979 je dosegla avtomobilska industrija zgodovinski rekord v številu proizvedenih vozil. V tem letu je znašala svetovna proizvodnja 31,6 milijona osebnih in 10,4 milijona gospodarskih vozil. Kot vse ostale industrijske panoge, je tudi avtomobilska industrija zajela recesija v naslednjih letih. Spodnjo točko je dosegla v letu 1982, vendar je v štiriletni recesiji izgubila komaj 13 % proizvodnje. V letu 1983 je povečala proizvodnjo za 10 % in tudi za leto 1984 so ugodne ocene, ki predvidevajo, da bo skupna proizvodnja in prodaja dosegla prek 41 milijonov avtomobilov in se približala uspehom iz leta 1979.

Velika prednost avtomobilske industrije je v njeni lokaciji. Njen razvoj in proizvodnja sta v tehnološko in ekonomsko najbolj razvitih predelih sveta. V obdobju velike konjunktore pred letom 1979 so zato vse avtomobilske tovarne kumulirale konjunktorne dobičke in razen dveh izjem nobena ni izplačevala višjih dividend kot 20 %. V obdobju recesije so nekatere tovarne nehale izplačevati dividende in ves, sicer skromni dobiček, vložile v rezervne sklade. Za primer naj navedem podjetje Daimler Benz iz Zvezne republike Nemčije, ki je imelo ob koncu leta 1983 že 69 % lastnega kapitala, njegov rezervni sklad pa je znašal 42 % od vsote pasive.

Kumuliranje dobička pa ne pomeni, da je ostal kapital nedotaknjen. Celotno v recesijskem obdobju so vse proizvajalke skrbele za razvoj proizvodov in

razvoj tehnologije. Zmanjšana proizvodnja po letu 1979 je sicer povzročila skrčenje delovnih mest, vendar je to vplivalo na večjo delovno prizadevanost in izboljšanje strukture zaposlenih. Vse proizvajalke avtomobilov so v obdobju recesije posodobile proizvode, zlasti v smeri ekonomičnejše uporabe vozil. Posodobile so pogonske motorje in dosegle večjo moč z enakim materialnim vložkom in enako porabljeno energijo. Zavaljo boljših izkoristkov energije pri novih motorjih je tudi izločanje strupenih snovi zmanjšano na najmanjšo možno količino. Poleg prihrankov pri energiji in ekološkem napredku je mnogo storjenega tudi na udobju in varnosti voznikov in potnikov. Proizvajalke osebnih vozil so prav v letih recesije povsem obnovile proizvodne

programe in tako dočakale postrecesijsko obdobje z novimi, ekonomičnejšimi, ekološko primernejšimi in varnimi vozili.

Skladno z razvojem proizvodov je doživela preporod tudi tehnologija. Ni se sicer vlagalo v povečanje zmogljivosti, temveč v posodobitev proizvodnje.

Podatki zadnjih let kažejo, da se je v tehnologijo vlagalo y povprečju več, kot je znašala amortizacija. Slo je torej celo za razširjeno reprodukcijo, toda ne v smislu večanja zmogljivosti, temveč preosnove v produktivnejšo oziroma kapitalno intenzivnejšo tehnologijo.

Avtomobilski proizvajalci so torej proizvodni predah v letih 1980 do 1983 temeljito izkoristili za ureditev »notranjih razmer« in zato nas ne preseneča, da so pričakali ponovno gospodarsko rast celo bolj opremljeni kot mnoge druge industrijske panoge. Ta uspeh ni naključje, temveč je dana prednost vodilnih proizvajalk, ki so v tehnološko najbolj razvitih državah z ustreznim ekonomsko stabilnim sistemom.

Za leto 1985 so ocene gospodarske rasti dokaj ugodne v razvitem svetu in znašajo med

2 in 3 %, z izjemo Japonske, ki bi naj dosegla celo prek 4-odstotno rast. Avtomobilska industrija bi se naj glede na dosežene rezultate v letih 1983 in 1984 nekoliko umirila, čeprav bo tudi še naprej naraščala. Ta optimizem izhaja iz naslednjih podatkov (glej tabelo).

In kaj pomeni tak razvoj avtomobilske proizvodnje za jugoslovanske proizvajalke?

Naše razvojne, tehnološke in materialne možnosti so tako skromne, da lahko pretežno zadovoljujejo domače potrebe. Le najbolj usposobljene proizvajalke lahko samostojno nastopajo na tujih tržiščih. Toda ne toliko zavoljo ekonomskih principov, kot zaradi devizne nuje in tehnološke ter materialne odvisnosti od tujine. Razvoj svetovnega avtomobilizma torej relativno malo vpliva na razvoj naše avtomobilske industrije. Zato pa odločujoče vpliva domača ekonomska politika in protekcionizem prednostnih panog in drugih ukrepov, ki oblikujejo kupno moč, zunanjetrgovinsko menjavo, splošno porabo, razvoj manj razvitih območij itd. Še naprej bodo najbolj realne možnosti izvoza z vključevanjem naših zmogljivosti v mednarodne kooperacije, s ciljem, da pri teh kooperacijah dosežemo realne cene in enakopravne komercialne pogoje. Zlasti sedaj v postrecesijskem obdobju je več možnosti za izvoz določenih sestavnih delov, ker se zaradi nekajodstotne rasti ne gradijo nove zmogljivosti pri matičnih proizvajalkah, temveč se za manjkajočo proizvodnjo iščejo novi dobavitelji. Zraven tega se bo tudi v bodoče našel prostor na avtomobilskem tržišču za specialna vozila in avtobuse, ki se proizvajajo v manjših količinah in z mnogo vložene delo.

Tudi v naši poslovni skupnosti moramo širiti predmete kooperacijskih pogodb na najrazličnejše kovinske izdelke, ki jih lahko izdelujejo članice in ki se lahko uporabljajo pri svetovnih avtomobilskih proizvajalkah in drugi kovinski industriji. Vsekakor pa moramo težiti k prenehanju razprodaje naših proizvodov v tujini, zlasti izdelkov, ki ne vzdržijo cenovne konkurence. Z njihovo prodajo za vsako ceno odpravimo naš skromen nacionalni dohodek v bogatejšo ekonomijo, jemljemo ugled izvoznikom in posledično razvrednotimo tudi vrednosti vseh drugih izdelkov, ki prihajajo na tuja tržišča iz Jugoslavije.

Rado Golob

GlasiLO PS TAM

Nosilke svetovne proizvodnje in razvoja osebnih avtomobilov: (število vozil v tisoč enotah)

	1979	1982	1983	Ocena 1984
Japonska	6.176	6.882	7.152	7.400
ZDA	8.434	5.074	6.781	7.150
ZR Nemčija	3.933	3.761	3.878	3.900
Francija	3.220	2.777	2.961	2.900
Italija	1.481	1.297	1.396	1.400
Sovjetska zveza	1.314	1.307	1.320	1.400
Španija	966	928	1.142	1.250
Velika Britanija	1.102	888	1.045	1.000
Švedska	297	295	345	400
Ostale proizvajalke	4.637	3.999	4.155	4.300
Svetovna proizvodnja	31.560	27.208	30.175	31.260

Nosilke svetovne proizvodnje in razvoja gospodarskih vozil (v tisoč enotah):

	1979	1982	1983	Ocena 1984
Japonska	3.460	3.850	3.960	4.100
ZDA	3.046	1.910	2.422	2.600
Sovjetska zveza	859	866	880	900
Francija	393	372	375	380
ZR Nemčija	317	301	293	280
Velika Britanija	408	269	245	240
Italija	150	156	181	180
Španija	157	142	147	155
Švedska	58	54	52	55
Ostale proizvajalke	1.522	1.252	1.247	1.270
Svetovna proizvodnja	10.370	9.172	9.802	10.160

Pomislimo na oddih že zdaj

KJE BOMO LETOVALI

Vabimo vas, da tudi letošnji dopust preživite v naših počitniških prikolicah. Letos jih imamo 23, postavljene pa so v naslednjih avtokampih:

1. »Zelena laguna« Poreč (4 prikolic),
2. »Anita« Funtana (7 prikolic),
3. »Ulika« Červar — nudistični kamp (2 prikolic),
4. »Koversada« Vrsar — nudistični kamp (1 prikolica),
5. »Oliva« Rabac (3 prikolic),
6. »Rajska plaža« Rab-Lopar (5 prikolic),
7. »Špik« Gozd Martuljek ali »Zaka« Bled (1 prikolica).

Zadnjo prikolico bomo postavili v tisti kamp, za katerega bomo prejeli več prijav.

KDAJ BOMO LETOVALI

V prikolicah bomo letovali 10 dni v naslednjih sezonskih rokih:

- od 20. 6. do 30. 6.,
- od 30. 6. do 10. 7.,
- od 10. 7. do 20. 7.,
- od 20. 7. do 30. 7.,
- od 30. 7. do 9. 8.,
- od 9. 8. do 19. 8.,
- od 19. 8. do 29. 8.

Prijavite se lahko tudi za letovanje pred ali po sezoni, to je do 20. 6. in od 29. 8. dalje.

CENA

Žal bomo ceno letovanja lahko določili šele po končanem zaključnem računu in ko bomo podpisali pogodbe z avtokampi za postavitev prikolic. Predvidevamo pa, da bomo morali ceno letovanja v primerjavi z lansko nekoliko povečati.

PRIJAVE

Izpolnjene prijavnice pošljite v pravno-kadrovsko službo, Titova 36, najkasneje do 20. III. 1985!

KDO IMA PREDNOST

V primeru velikega števila prijav za isti rok letovanja, bodo imeli prednost:

- v času počitnic delavci s šoloobveznimi otroki,
- delavci, ki še niso letovali v počitniških prikolicah Avtotehne,
- delavci, ki morajo zaradi značaja dela letovati samo v določenem roku,
- delavci, ki so vezani na kolektivni dopust svojega zakonca in
- delavci z nižjimi osebnimi dohodki.

UPOKOJENCI!

Posebej vabimo naše upokoјence, da se prijavijo za letovanje v pred- in posezoni, to je do 20. 6. in od 29. 8. dalje.

V sezoni imajo sicer prednost delavci s šoloobveznimi otroki, vendar se lahko prijavite tudi vi, če bodo sezonski roki ostali nezasedeni. Na prijavnico nujno vpišite domači naslov!

Miša Rudolf

PRIJAVNICA

Podpisani .....

zaposlen v TOZD (DS) ..... tel.: .....

se prijavljam za letovanje v avtokampu:

1. »Zelena laguna« Poreč
2. »Anita« Funtana
3. »Ulika« Červar
4. »Koversada« Vrsar
5. »Oliva« Rabac
6. »Rajska plaža« Lopar
7. »Špik« Gozd Martuljek
8. »Zaka« Bled

Želim letovati:

od ..... do ..... ali

od ..... do .....

V počitniški prikolici Avtotehne sem nazadnje letoval:

leta ..... kraj .....

Z mano bodo letovali:

zakonec .....

otroci: ..... starost ..... let

..... starost ..... let

..... starost ..... let

zunanji člani .....

Pripombe: .....

Podpis:

Rezultati natečaja za dodelitev stanovanja in stanovanjskih posojil

Na natečaj, ki je bil zaključen 8. 2. 1985, se je prijavilo 61 delavcev. Od tega so trije želeli le strokovno pomoč pri dolgoročnejšem reševanju stanovanjskega problema in je bil svetovalni razgovor z njimi že opravljen. 11 delavcev je prosilo za dodelitev prostega dvosobnega stanovanja v Ljubljani, Knezova 4, ostali prosijo za dodelitev stanovanjskega posojila.

Prošnje za stanovanje:

TOZD, DS	Število prošenj
TOZD VIS	1
TOZD Nova	2
TOZD zastopstva	5
DSSS	3
Skupaj:	11

Prošnje za stanovanjska posojila:

	Nakup stanov.	Gradnje	Adaptacije	Skupaj
	št. znesek	št. znesek	št. znesek	št. znesek
TOZD VIS	2 1,800.000	2 1,400.000	3 1,550.000	7 4,750.000
TOZD Nova	1 1,000.000	— —	— —	1 1,000.000
TOZD zast.	3 3,800.000	12 11,420.000	8 6,300.000	23 21,520.000
DSSS	5 4,200.000	6 4,800.000	5 3,750.000	16 12,750.000
Skupaj:	11 10,800.000	20 17,620.000	16 11,600.000	47 40,020.000

Strokovna sodelavka za kadr.
socialna vprašanja
Miša Rudolf

Kako do večjih osebnih dohodkov

Gotovo je vprašanje osebnih dohodkov dandanes v središču pozornosti vseh samoupravljalških in sindikalnih razprav v ozdih in delovnih skupnostih. In to gledano z dveh vidikov — višina osebnih dohodkov v primerjavi z naraščajočimi življenjskimi stroški in relativna razmerja med posameznimi deli in nalogami tako znotraj ozdov kot med ozdi v isti dejavnosti.

Prav gotovo smo danes prišli do tiste meje, ko nadaljnje razvrednotenje osebnih dohodkov tako z ekonomskega kot političnega vidika ni več mogoče. Še več, če kmalu ne bomo okrepili ekonomske in socialne funkcije osebnih dohodkov, se zna zgoditi, da bo motivacija za več dela in boljše delo tako padla, da bo ogrožena proizvodnja, da o širših možnih socialno-političnih posledicah sploh ne govorimo.

Osnovni problem je seveda (vsaj v gospodarstvu) v tem, da le-to ni zadosti konkurenčno oziroma drugače povedano, cena in kakovost proizvodov nista vselej ustrezni. Se pravi, da so skupni »stroški« preveliki. In iz tega so nekateri našli napačno pot — in to, da bodo »stroške« znižali z manjšimi osebnimi dohodki. Taka politika pa je dolgoročno sila nevarna. Kritika takega ravnanja seveda ne pomeni, da pristajamo na usklajevanju osebnih dohodkov z rastojo življenjskih stroškov in neodvisno od rezultatov dela. V sindikatu smo vedno poudarjali, da ni mogoče deliti več kot ustvarimo, in da morajo biti osebni dohodki odvisni od delovnega prispevka ter rezultatov dela. Se pravi, da so edino prava in realna pot k višjim osebnim dohodkom na eni strani taki proizvodni in storitveni programi, ki bodo dajali večji dohodek oziroma bodo zagotavljali ustrežnejše osebne dohodke, na drugi strani pa takšno zmanjševanje proizvodnih stroškov, ki bo v okviru razpoložljivega dohodka omogočalo povečanje osebnih dohodkov.

Tako postajajo osebni dohodki prednostno vprašanje za sindikalne organizacije, ki naj postavijo zahtevo po višjih, ustrežnejših osebnih dohodkih in to tako, da ob tem tudi delavec povedo, kaj vse je treba storiti za take osebne dohodke — od povečanja proizvodnje, zmanjševanja stroškov, pravih programov, stimulatивnejše delitve OD itd.

V obdobju, ko osebni dohodki realno padajo, se objektivno povečujejo uravnilovske težnje. Tudi podatki za zadnjih nekaj let kažejo, da so se razponi med osebnimi dohodki za različna dela in naloge zmanjševali oziroma, da so se hitreje povečevali osebni dohodki za enostavna dela in naloge, kar gotovo ni pozitivno vplivalo na motivacijo za ustvarjalno-razvojno delo. V sindikatu smo se sicer opredelili za take in take najnižje osebne dohodke, toda ne na račun povečevanja uravnilovke in zmanjševanja akumulacije.

V ozdih se v zadnjem času srečujemo pri delitvi osebnih dohodkov z nekaterimi nesprijetnimi pojavi. Na primer: v nekaterih delovnih organizacijah imajo le pravnoformalno urejeno načelo o skupnih osnovah za razporejanje dohodka, čistega dohodka in osebnih dohodkov ter sredstev skupne porabe. Sredstva za osebne dohodke in skupno porabo pa oblikujejo po nekakšni povprečni vrednosti točke na ravni delovne organizacije, ne glede na to koliko so delavci posameznega tozda s svojim delom prispevali k ustvarjenemu skupnemu prihodu in dohodu. Mi pa — ponekod med periodičnimi obračuni dvigujejo akontacijo vrednosti točke (na predlog z ravni delovne organizacije) in tako praktično onemogočajo delavcem, da bi ob bilanci ugotavljali uspešnost gospodarjenja in se odločali za delitev sredstev med osebnimi dohodki (skupno porabo in akumulacijo).

Napačna je tudi politika povečevanja dodatkov k osebnim dohodkom, namesto da bi bili razlogi za dodatke ovrednoteni v osnovi osebnega dohodka.

Pogosto je slišati tudi pritožbe, da so delavci, ki ne delajo neposredno v materialni proizvodnji, nagrajeni neodvisno od rezultatov dela.

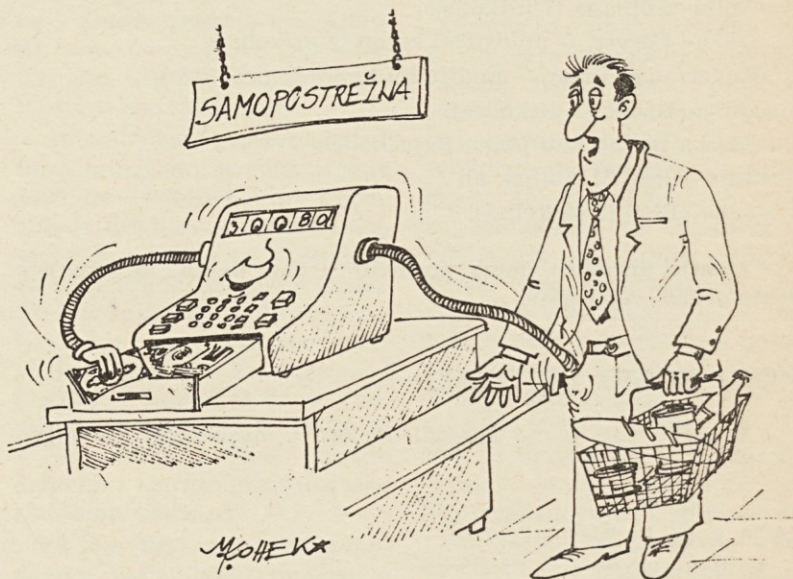
Osebni dohodki v družbenih dejavnostih pa so včasih nižji

tudi zaradi nenehnega širjenja programov in povečevanja zaposlenih. Tu bi veljalo dosledneje uveljaviti načelo — kdor program zahteva, naj ga tudi plača!

Dostikrat se srečujemo tudi z razmišljanji, da imajo v posameznih ozdih previsoke osebne dohodke. Nesporno je, da mora imeti kolektiv, ki boljše gospodari tudi boljše osebne dohodke, res pa je tudi, da

sredstev oziroma del dohodka, ki je rezultat izjemnega položaja na tržišču, ne bi smeli prelivati v osebne dohodke ampak v akumulacijo.

Za konec pa še tale misel: za sindikat ne more biti dvoma, kaj je prava rešitev za osebne dohodke, ali bomo neperspektivne programe tudi ukinjali, ali pa bodo posledice ekonomske neučinkovitosti nosili osebni dohodki delavcev.

Pismo naše upokojenke iz Zagreba

Spet je leto okrog, pa vam pošiljam nekaj misli o preteklih dogodkih. V Glasilu št. 2, ki je izšlo lani marca ste na zadnji strani objavili moje pismo s čestitko in nekaj mojih pripomb. Hvala tudi za odgovor v tej številki.

Na žalost nikoli ni bil objavljen nikakršen odgovor drugih služb, oziroma kluba upokojencev, čeprav sem nekega torka dopoldne tudi telefonirala pa tam ni bilo pristojnega tovariša. Pustila sem tudi svojo telefonsko številko, a mislim, da me niso poklicali.

Med tem časom sem bila tudi v bolnici operirana in sem še vedno rekonvalescent. V takem času človeka še bolj razveseli vsaka mala pozornost — pa mogoče tudi mnogo bolj razzalosti, če je kaj pozabljeno...

Hvala za novoletno čestitko s stenskim koledarjem. Že lani sem sicer povedala, da bi me bolj razveselil mali koledar, ker taki veliki niso za v stanovanje. Tega sem poklonila Domu upokojencev za recepcijo in so ga bili silno veseli. Torej lepa hvala še v njihovem imenu.

Manjši koledar, rokovnik Avtotehne, sem dobila v dar od

nekega poslovnega partnerja. Nam upokojencem je prijetno srečati nekdanje poslovne partnerje, z njimi pokramljati in prejemati priznanje za 18-letno delo v Avtotehni.

Drugi upokojenci se mi pohvalijo, kako so jih njihova podjetja povabila na praznovanja, jim poklonila denarno nagrado pet ali šest tisoč din, značko, koledar, plačani izlet v bližnje toplice, seveda z vključenim kosilom in kopanjem v bazenu. Čudim se, kako naše podjetje ne misli na nas upokojence, saj finančno vendarle ne stoji tako slabo.

V tukajšnjem predstavništvu so v glavnem sami novi ljudje, zato pa mi je bila tem dražja novoletna čestitka — da me le niso pozabili. Dovolite mi, da se preko glasila prisrčno zahvalim za pozornost.

Naj končam in zaželim vsem članom Avtotehne v Ljubljani in po predstavništvih v Jugoslaviji (jasno tudi konsignacijam in servisom) zdravja in uspehov polno leto 1985. Posebej Glasilu pa uspešno nadaljevanje načrtanih poti.

Pozdravljeni!

Tatjana Kramar

BOSCH tradicija, garancija, kvaliteta, popust

DSSS

Prišli:
3. 12. 1984 ZAKRAJŠEK Franc
8. 1. 1985 STRŽINAR
Barbara

TOZD NOVA

Odšli:
31. 1. 1985 BENKOVIČ
Marijan
31. 1. 1985 HRIBAR Janez

TOZD NOTRANJA TRGOVINA

Prišli:
1. 12. 1984 PUTERLE Igor
1. 12. 1984 JEZERŠEK
Marjan
1. 12. 1984 KEBER Anton
4. 12. 1984 BABIČ Dražen
25. 12. 1984 UHAN Bojan
1. 1. 1985 KAJIN Goran

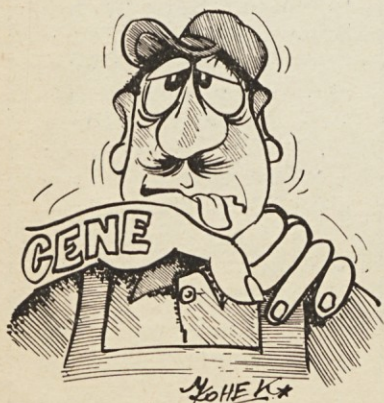
TOZD VOZILA IN SERVIS

Prišli:
1. 1. 1985 ŽELEZNIK Bojan
7. 1. 1985 BOBNAR Iztok

TOZD ZASTOPSTVA o. sub. o.

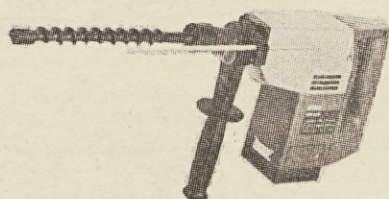
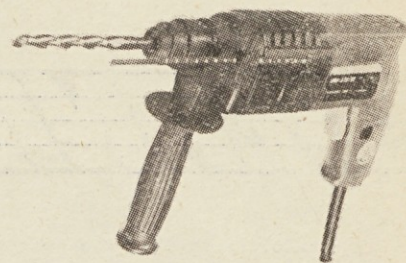
Prišli:
1. 12. 1984 ŠTRUCELJ Vlasta
1. 12. 1984 VAROGA Matjaž
3. 12. 1984 ŠIVIC Barbara —
dol. čas
11. 12. 1984 LOZAR Janko
11. 1. 1985 JUVANČIČ Mira

Odšli:
31. 12. 1984 KOČAR-
OKRETIČ Helena
12. 1. 1985 JORGAČEVSKI
Miloš
31. 1. 1985 OSTERMAN Božo

NAJLAŽJE EL. VRTALNO KLADIVO DO Ø 20 mm Tip UBH 2/20 SE

moč: 500 W
število vrtljajev: 0—850/min
število vibracij: 0—3900/min
teža: 2,3 kg
cena: 320.— DM + dinarski stroški

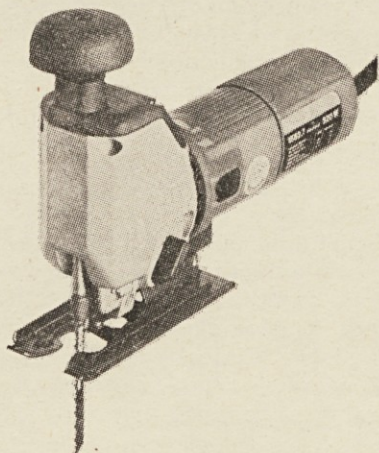
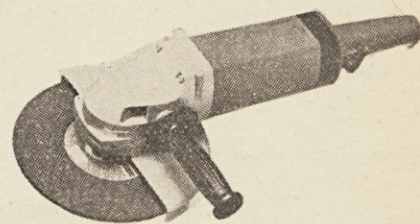

ELEKTRO VRTALNO KLADIVO DO Ø 35 mm Tip UBH 6/35

moč: 800 W
število vrtljajev: 340/min
število vibracij: 2900/min
teža: 5,6 kg
cena: 994.— DM + dinarski stroški

KOTNI BRUSILNIK Tip 1 322

moč: 1800 W
število vrtljajev: 6500/min
brusna plošča: Ø 230 mm
teža: 4,8 kg
cena: 260.— DM + dinarski stroški

POVRATNA ŽAGA Tip 1 582

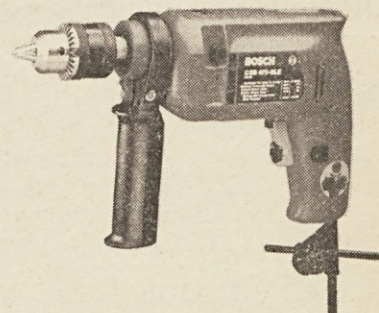
za rezanje lesa, kovine in plastike do debeline 60 mm

moč: 520 W
višina hoda: 26 mm
debelina rezanja: 60 mm v les, 10 mm v železo
število hodov: 0—3100/min
teža: 2,4 kg
cena: 260.— DM + dinarski stroški

VIBRACIJSKI VRTALNIK CSB 470 RLE Elektronik

vrtanje desno in levo

moč: 470 W
število vrtljajev: 0—3000/min
število vibracij: 0—1600/min
vrtanje v jeklo: 10 mm
vrtanje v beton: 15 mm
teža: 1,65 kg
cena: 140.— DM + dinarski stroški

NAČIN VPLAČILA:

Z vplačilom na devizni račun
pri Ljubljanski banki
Gospodarski banki Ljubljana
50100-620-107-73100-128-26327/3
št. dinarskega računa pri SDK:
50104-601-27931

BOSCH

INFORMACIJE IN PREVZEM:

AVTOTEHNA BOSCH
Ljubljana
Titova 36
tel.: 317-044/54
315-573

8. Svetovno prvenstvo
v smučarskih poletih
15.-17. marec 1985
Jugoslavija
na 185 m skakalnici

8. svetovno prvenstvo v smučarskih poletih v Planici, ki letos slavi pomemben jubilej — 50. obletnico obstoja — je nedvomno velik izziv za vse ljubitelje belega športa.

Prepričani smo, da se boste odzvali našemu vabilu na ogled te prireditve na prenovljeni velikanki, ki omogoča smučarske pelete do 200 metrov.

Za SINDIKALNE SKUPINE IN POSAMEZNIKE smo pripravili enodnevne programe z AVTOBUSI in VLAKI

Odhodi avtobusov bodo ob 6,30 izpred Hale Tivoli (v kolikor se ne bomo dogovorili drugače), odhodi iz Planice pa predvidoma uro po končani prireditvi.

CENE IZLETA:

	za petek, 15. 3. 1985	za soboto in nedeljo, 16. in 17. 3. 1985
odrasli	850 din	1.000 din
otroci	800 din	950 din

V ceno je vračunano: prevoz z avtobusom iz Ljubljane v Planico in nazaj, vstopnica za ogled prireditve, ter stroški organizacije izleta.

POSEBNI VLAK bo vozil po naslednjem voznem redu:

6.50	LJUBLJANA	16.58
7.24	Škofja Loka	16.39
7.34	Kranj	16.29
8.25	JESENICE	15.48

CENA IZLETA: 700 din (za petek, 15. 3. 1985)
820 din (za soboto in nedeljo, 16. in 17. 3. 1985)

V ceno je vračunano: prevoz s posebnim vlakom na relaciji Ljubljana—Jesenice—Ljubljana, prevoz z avtobusom od Jesenic do Planice in nazaj, vstopnica za ogled prireditve, spremljava ter stroški organizacije izleta.

OPOMBA: Skupinam nad 40 oseb priznavamo posebne ugodnosti!

PRIJAVE: — ZA ZAKLJUČENE SKUPINE: KOMPAS, Miklošičeva II, Ljubljana, tel. 329 987 (tov. Vinko VO-DOPIVEC) in KOMPAS, Titova 12, Ljubljana, tel. 331 355 (tov. Dušan BAJC)
— PRIJAVE ZA POSAMEZNIKE sprejemajo poslovalnice KOMPASA in pooblaščenice agencije

ORGANIZATOR si pridržuje pravico do odpovedi izleta v primeru premajhnega števila prijavljenih oziroma višje sile.

ZAHVALA

Ob izgubi moje drage mame iskrena zahvala vsem sodelavkam in sodelavcem za izraženo sožalje

Dora Djukanovič

POVERJENIKI PREŠERNOVE DRUŽBE

Široko odprta možnost za vse, ki jih veseli delo s knjigami

V zadnjem času spet slišimo, da narašča zanimanje za Prešernovo družbo, saj je bila njena Redna zbirka za leto 1985 razprodana že pred koncem leta 1984. Zasluga za rast in ponovno oživiljanje tega našega založniškega društva gre vsebinsko močnemu programu in nizki ceni, predvsem pa poverjenikom. Marsikdo se pri tem vpraša: kdo pa sploh so ti poverjeniki, kako delujejo in — ali bi lahko tudi jaz postal poverjenik Prešernove družbe?

Preprost in splošen odgovor na to vprašanje se glasi: poverjeniki Prešernove družbe so kulturno osveščeni posamezniki (ali pa kar organizacije), ki želijo spodbujati zanimanje za slovensko knjigo in jo imajo tudi sami radi. Z njo gredo od vrat do vrat, od sodelavca do sodelavca za proizvodnimi trakovi in v pisarnah — pridobivajo nove zaveznike lepe besede nam vsem in sebi v zadovoljstvo in veselje. Seveda za to delo prejema tudi določen odstotek denarnega nadomestila od vrednosti zbranih naročil.

Poleg tega, da pridobivajo nove člane Prešernove družbe, sodelujejo poverjeniki tudi pri predstavitvah knjig, organizirajo srečanja pisateljev in bralcev, knjižne razstave, sejme in podobno. Najbolj uspešne Prešernova družba še posebej moralno in denarno nagrajuje.

Knjige, ki jih posredujejo delovnim ljudem poverjeniki Prešernove družbe, so zelo poceni. Redno koledarsko zbirko, ki predstavlja znak članstva Prešernove družbe, njeni naročniki pa imajo velike ugodnosti tudi pri nakupu drugih knjig Prešernove družbe, je v najpreprostejši vezavi letos mogoče naročiti že za 1400 dinarjev. V zbirki, ki izide novembra, bo sedem knjig: **Koledar**, knjiga s pregledom dogodkov v preteklem letu, vrsto zanimivih člankov in barvnimi reprodukcijami, na natečaju nagrajena romana Toneta Peršaka **Sledi** in Polone Škrinjarjeve **Grenko brinje**, satirični in humoristični spisi Miloša Mikelnja **Zgaga vojvodine Kranjske**, mladinski roman Vitana Mala **Baronov mlajši brat**, bogato barvno ilustriran priročnik dr. Ivana Sedeja **Sto znanih slovenskih**

umetniških slik in priročnik dr. Mihe Likarja **Ljudje pravijo o zdravju** — to je knjižni dar za predplačnike.

Skupaj z Zvezo sindikatov razpisujemo pisateljsko nagrado, da bi za naše bralce vsako leto pridobili najboljšo slovensko povest ali roman. V prihodnjih letih bomo izdajali še več, po 20 do 30 naslovov, s tem pa bo naš program še bolj vabljliv za zelo različne težnje slovenskih družin.

Za delo poverjenika se lahko priglasijo vsakdo samostojno ali pa ga predlaga sindikalna organizacija. Poverjeniki delujejo tudi v krajevnih skupnostih, knjigarnah, knjižnicah, zvezi kulturnih organizacij, v šolah in društvih. Za začetek je treba Prešernovi družbi sporočiti le naslov novega poverjenika in oznako območja, na katerem je pripravljen delovati. Pozneje mu pošljemo navodila za delo, pooblastilo, knjižni program, cenike in ostalo informativno-propagandno gradivo, ki ga potrebuje pri delu. Želimo si, da bi poverjeniki Prešernove družbe delovali v vseh sindikalnih organizacijah in v vseh krajevnih skupnostih, kajti le tako bomo lepo in poceni knjigo v resnici lahko približali bralcem.

Prešernova družba

Izdaja DO Avtotehna Ljubljana, n. sol. o., Ljubljana, Titova c. 36. Ureja uredniški odbor: Drago Balazič (odg. ur.), Jana Černič, Jurij Černič (gl. in teh. ur.), Katja Krmelj, Brane Masten, Zvone Ogrinec, Franci Petkovšek, Vojko Spačal. Naslov uredništva: Titova 36, telefon 317-044. Tisk: Tiskarna Jadran v nakladi 750 izvodov. — Časopis prejema člani kolektiva, štipendisti in upokojenci brezplačno. — Oproščeno prometnega davka po sklepu 421-1/72.